

DALASTRATEGIN 2030

TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART DALARNA

KORTVERSION

UPPLAGA 2026

Tillsammans för Dalarnas utveckling

Dalarna står inför stora samhällsutmaningar, som i många stycken delas med övriga Sverige, Europa och världen. För att möta utmaningarna krävs gemensam kraftsamling, och det behöver ske nu. Dalarna har förutsättningar att möta utmaningarna och göra dem till möjligheter. Det här är Dalarnas regionala utvecklingsstrategi, Dalastrategin, och den ska vara stöd och språngbräda i det arbetet. Strategin har tagits fram i bred dialog och visar en gemensam vilja och inriktning för länets utveckling.

Det är många aktörer som arbetar med att utveckla Dalarna – de femton kommunerna, näringslivet och dess organisationer, arbetsmarknadens parter, den idéburna sektorn och folkbildningen, Högskolan Dalarna, Länsstyrelsen i Dalarnas län, andra statliga myndigheter, Region Dalarna och, inte minst, alla invånare. Samtidigt är de utmaningar vi har att hantera komplexa och de hänger ofta samman. Det gör att lösningar behöver tas fram och hanteras sektorsövergripande och gemensamt.

A photograph of a person with blonde hair, wearing a dark jacket and patterned pants, walking across a large, mossy rock formation. The background shows a calm body of water reflecting the sunset sky, with a line of trees and houses on the far shore. The person's reflection is visible in the water in the foreground.

Regional utvecklingsstrategi för Dalarnas län.
Fastställd i Region Dalarnas fullmäktige i juni
2021, och sedan reviderad i februari 2026.

Övergripande mål – Ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet

Det övergripande och långsiktiga målet för Dalastrategin är ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet. Det ska dessutom inte bara vara hållbart idag, även kommande generationer ska kunna leva goda liv i ett framtida Dalarna. Arbete inom tre målområden driver arbetet mot ett hållbart Dalarna:

- Ett klimatsmart Dalarna
- Ett konkurrenskraftigt Dalarna
- Ett sammanhållet Dalarna

Hållbarhet är både ett mål och ett medel för regional utveckling. Det är genom en hållbar omställning som Dalarna stärker sin attraktivitet och konkurrenskraft.

Utvecklingskraft innebär att det finns en lokal och regional kapacitet att driva utvecklingsfrågor. I begreppen utvecklingskraft och kapacitet ryms också frågan om samhällets resiliens, som handlar om förmågan att både mobilisera motståndskraft och att hantera förändringar.

Alla delar av Dalarna – människor, organisationer och platser – ska känna att de både kan bidra till och ta del av den regionala utvecklingen. Genom att utgå från varje plats och de människor som bor där, synliggöra utmaningar och ta vara på möjligheter och resurser, ska det regionala utvecklingsarbetet skapa utvecklingskraft i hela Dalarna.

Tvärgående perspektiv

Det finns ett antal aspekter, eller snarare utgångspunkter, som behöver genomsyra alla mål och insatser i det regionala utvecklingsarbetet. Vi har valt att kalla det tvärgående perspektiv.

- Vi tar tillvara olika platserns förutsättningar och möjligheter.
- Vi tar tillvara människors drivkraft, kompetens och engagemang.
- Vi bygger beredskap för det oväntade med hållbarhet som grund.
- Vi använder offentlig upphandling som ett verktyg för hållbar omställning.

Position 2030

Prioriteringar

Ett klimatsmart Dalarna

- Dalarna når de regionala och nationella energi- och klimatmålen.
- Med nya tekniker och tankesätt är Dalarna en förebild i arbetet för en mer hållbar mobilitet.
- Dalarna har förbättrad biologisk mångfald och stärkt beredskap för att möta klimatförändringarna.

- Främja det offentliga och näringslivets arbete med att minska sina nettoutsläpp av växthusgaser.
- Verka för ökad produktion av förnybar el och mer effektiv användning av energi.
- Främja cirkulär ekonomi och resurseffektivitet.
- Möjliggöra hållbart resande och transporter.
- Stärka strategisk hållbar och robust samhällsplanering.
- Utveckla den gröna infrastrukturen.
- Verka för stärkta ekosystemtjänster.

Ett konkurrenskraftigt Dalarna

- Dalarnas starka näringsliv är ledande inom hållbarhet, vilket öppnat upp för nya export- och investeringsmöjligheter.
- Dalarna har en utvecklad infrastruktur som medger större arbetsmarknadsregioner och möter näringslivets transportbehov.
- Dalarna har stärkt förutsättningarna för länets kompetensförsörjning genom väl fungerande struktur för matchning, höjd utbildningsnivå och ett utvecklat livslångt lärande.
- Dalarna har en hög innovationskraft som möter samhällsutmaningar och utvecklar såväl näringsliv som välfärd.

- Verka för ett diversifierat näringsliv som är i framkant av hållbarhetsarbetet.
- Verka för ökade investeringar, export och internationalisering.
- Främja entreprenörskap och företagande.
- Ta tillvara digitaliseringens möjligheter.
- Industri och besöksnäring är fortsatt betydelsefulla näringsgrenar.
- Verka för hållbara och konkurrenskraftiga godstransporter genom att stärka insatser för överflyttning mellan trafikslag och över geografiska gränser.
- Verka för förbättrade pendlingsmöjligheter som ger ökad tillgänglighet till arbete och studier.
- Verka för ökade investeringar och underhåll på för länet prioriterade stråk.
- Skapa förutsättningar för god matchning mellan arbetskraftens kompetens och arbetsmarknadens behov.
- Verka för att fler har en utbildning som ger en trygg försörjning och stärka det livslånga lärandet.
- Verka för att fler har en akademisk utbildning samt stärka närvaron av akademi i alla delar av länet.
- Verka för en jämställd och jämlik arbetsmarknad där allas kompetens tas tillvara.
- Stimulera samspel mellan näringsliv, akademi, offentliga myndigheter och föreningsliv för stärkt innovationsförmåga.
- Stärka strategiska forsknings- och innovationsmiljöer med fokus på områden där Dalarna är starkt.
- Verka för fler kunskapsintensiva företag med innovationskapacitet.

Position 2030

Prioriteringar

Ett sammanhållet Dalarna

- I Dalarna finns en bredd av boendeformer, som motverkar segregation och polarisering.
- I Dalarna finns attraktiva livsmiljöer och grundläggande service i alla delar av länet.
- Dalarna präglas av ett starkt och inkluderande samhällsengagemang.
- I Dalarna känner människor delaktighet och tillit till det demokratiska systemet.
- I Dalarna finns en god beredskap, som grundar sig i organisationers och individers förmåga att samverka.
- Jämlika livsvillkor och god hälsa ger alla människor i Dalarna möjlighet att utvecklas.
- Utveckla en regionalt sammanhållen samhällsplanering som bidrar till goda och inkluderande livs- och boendemiljöer.
- Möjliggöra ett varierat bostadsbyggande.
- Verka för ökad tillgänglighet till service för boende, företag och besökare.
- Verka för ökad tillgänglighet till vård och omsorg.
- Verka för ökad tillgänglighet till kultur och bildning.
- Stärka digital infrastruktur och delaktighet.
- Möjliggöra en ökad involvering och aktivt medskapande i samhällsutvecklingen.
- Stärka samhällskontraktet och öka samhörighet och tillit, mellan människor och till samhället.
- Verka för ökad samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle.
- Verka för ökad jämlikhet och jämställdhet.
- Verka för ökad inkludering.
- Verka för ett stärkt barn- och ungdomsperspektiv.
- Verka för att äldres möjligheter att delta och bidra i samhället stärks.
- Verka för god och förbättrad hälsa.

Från ord till handling

Flera strategier som samspelar och bidrar

Dalastrategin är övergripande, långsiktig och pekar ut en gemensam riktning. Strategin konkretiseras i regionala delstrategier och handlingsplaner. Vissa delstrategier styrs, precis som Dalastrategin, genom förordningstexter. Andra delstrategier tas fram på egna regionala

initiativ. Dokumenten kan ha olika benämningar så som strategi, program, plan, etc. Vad som är viktigt är att det handlar om formuleringar för länets gemensamma arbete inom ett visst område. Precis som i arbetet med Dalastrategin behöver dessa strategier, både i framtagande och genomförande, genomsyras av bred delaktighet och samskapande.

Modell flernivåstyre: En bredd av insatser inom många politikområden är viktigt för att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Sådana insatser sker med utgångspunkt i de mål som har beslutats på olika nivåer, och för olika politikområden, men där insatser även bidrar till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken.

Verktyg för strategisk samverkan

För att bygga kapacitet och utvecklingskraft har vi ett antal verktyg. Genom att använda dessa verktyg på ett strategiskt sätt nyttjas länets resurser på ett smartare sätt, vilket stärker utvecklingskraften både lokalt och regionalt.

- Nätverk och mötesforum
- Kunskap och analys
- Kommunikation och påverkan
- Finansiering
- Utforskande och innovativa arbetssätt
- Överenskommelser

Kraftsamlingar

För att få mer kraft och snabbare resultat runt särskilt angelägna utmaningar jobbar vi också med gemensamma kraftsamlingar. Kraftsamlingarna ska skapa lärande och förflyttning inom områden där vi behöver samverka mer och gränsöverskridande.

En kraftsamling är således en tidsatt, målstyrd och samordnad insats där aktörer i länet fokuserar på samma prioriterade utmaning och mobiliserar resurser, mandat och uppföljning kring ett fåtal gemensamma mål. Ägandeskapet för Dalarnas gemensamma kraftsamlingar ligger hos Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU), som ansvarar för såväl prioriteringar som uppföljning.

Uppföljning och gemensamt lärande

Uppföljningen av Dalastrategin syftar till att både synliggöra utvecklingen i länet och att utvärdera resultatet av satsningar och hur väl arbetsprocesserna fungerar. Målet är att bidra till gemensamt lärande och vägledning genom en tydlig bild av nuläget och fördjupad kunskap om insatser för att nå strategins mål.

Dalastrategin är Dalarnas regionala utvecklingsstrategi. Den har sin grund i det uppdrag som Region Dalarna har från regering och riksdag att utarbeta och fastställa en regional utvecklingsstrategi för länet, samt samordna genomförandet och uppföljningen av strategin. Den regionala utvecklingsstrategin ska vägleda kommuner, näringsliv, akademi, det civila samhället samt länsstyrelse och andra statliga myndigheter i det gemensamma arbetet med regional utveckling.

www.dalarnasutveckling.se

